

Kirkjan við áanna

ÖLI PETERSEN TEKNAÐI

Nú Funnings kirkja fyllir 140 ár, kom eg at hugsa um, hvussu nógv henda kirkjan eins og aðrar í Føroyum hava havt at týða fyrri bygðafólkið gjøgnum árin. At Funningskirkja stendur mærlastakliga nær, er einki at siga til, sjálf eri eg doypt í kirkjunni, og tað sigst, at eg græt so illa, at eg sparkaði bókina úr hondini á Sands-presti, men helst man hetta bara vera skrog! Tá ið eg var fødd í 1940, nýttu tey enn tann sið at vera kirkjugangskona, t.v.s. at kvinnan, sum hevði átt barn, skuldi leiðast aftur til kirkjufólkið av prestinum. Mamma mín var óivað ein hin seinasta kirkjugangskonan í Føroyum. (Hesum hevur hon sagt frá í Myndablaðnum »Magn«).

Tað er soleiðis lagt mærlastakliga at hava áhuga fyrri Funnings kirkju. Eg havi ofta tosað við eldri skilafólk, eitt nú lærarinnuna Mariu Eide so seint sum í summar, tí hóast hon er uppi í nitiárunum, so er hon sera klár og minnst sjálvandi langt aftur í tíðina, og eg haldi, at fáur man halda meira av Funnings kirkju enn júst hon. Hesar latur við slíkum práti eru dyrgripir at eiga.

Eitt, sum hevur undrað meg stórliga, er, at eingin veit at siga frá, hvør hevur málað altartalvuna. Hon er so nýggj til tað, at onkur átti at vitað tað, men higartil hevur staðið fast sum í berginum. Sjálf myndin er av Jesus á krossinum, og havi eg varhugan av at hetta er eitt

kopi av øðrum málningi. Hetta er nýtt fleiri staðir í kirkjum okkara. Altartalvan í Funnings kirkju er neyvan nakað stórt listaverk, um ein listametri skuldi mett um tað, sjálvur málningurin er sera dökkur á líti, so ilt er at skilja heildina í myndini, men fyrri kirkjufólkið í Funningi hevur hon við vissu havt sin týðning.

Í gerðabók Funnings kirkjuráðs stendur, at talvan er komin til bygðina í 1928. Har er eisini bókað bræv frá Vilhelm Nielsen presti á Nesi, skrivað í apríl 1927. Hann biður kirkjuráðið halda fund, til ein dani Carl Bech, Søby, sum hevur givið altartalvuna í Glyvra kirkju, fegin vil geva eina altartalvu til Gjáar kirkju, sum er í gerð, men hetta letur seg ikki gera, tá ið ein altartalva longu er umbiðin til hesa kirkju, nevnliga vakra altartalvan hjá Niels Kruse. Vilhelm Nielsen kemur tí við tí uppskoti, at hann vil biðja nevnda Carl Bech geva altartalvuna til Funnings í staðin. Treytirnar eru bert, at kirkjufólkið sjálvt skaffar 100 krónur til vegna; prestur heldur, at tað má far at eydnast teimum, tá ið skipsfólkið kemur heim. Sum uppskoyti skrivur hann, at hann metir altartalvuna at vera um 350 krónur verða.

Eina viku seinni heldur kirkjuráðið fund, har samtykt verður at royna at útvega tær 100 krónurnar og biðja Nielsen prest á

Nesi syrgja fyrri, at altartalvan kemur til bygðina. Soleiðis varð, men har komu tvær talvur, so bygðarfólkið sjálvt kundi sleppa at velja, hin, ið varð vrakað, fór so vitt eg veit til Skopunar kirkju.

H.C.W. Torgarð úr Havn setti ókeypis talvuna upp og gav rammuna.

Ein sunnudag í summari var eg so aftur í kirkju í Funningi, og kom eg at hugsa um allar tær ferðir, eg havi sitið har sum barn og hálvvaksin í summarfríðum mínum, til sjálvandi fór ein í kirkju sunnudag, har var eingin, sum bar seg undan og heldur eingin noyðing, vit pyntaðu okkum og biðaðu ótolin, til tað ringdi triðju ferð.

Av og á kom prestur, og var hetta fyrri bygðarfólkið serstakliga hátíðarligt, men mærlastakliga líka væl, tá ið deknurin Jóan Petur (sum var giftur við fastur mini, og sum eg var og ferðaðist hjá) á sínum stillisliga máli, hátíðarliga og fyrri meg tó so gerandisliga — las lesturin, hetta var so iheimligt.

Nú tú situr her, frøist tú yvir, hvussu lítið her er broytt. Tú kagar út gjøgnum vindeyguni, tey líkjast sær sjálvum — rúttaglasíð er eitt sindur óklárt, sum vanligt á gomlum glasi, rípurarnar siggja seg, onkra staðni er tað sum at hyggja gjøgnum eitt myndatól ... teir smáu, fæstu stakarnir til jóla ljós eru enn í karmunum.

Eg sitið sum so ofta fyrr á aftasta beinki høgumegin, her siggi eg alt

kirkjurúmið og tey, ið eru í kirkju. Fólk nýta somu sessirnar, bert hevur eitt ættarlið avloyst eitt annað, her eru tó nógv færri fólk í kirkju enn á barnárum mínum, men summardagur er, lætt er nú at sleppa av bygðini, og nógv er sum dregur.

Eyguni fylgja bjálkunum við teim myrku kvistunum í og leiti upp í tróðrið. Eg fylgi útskeringunum inni í kóri, tær eru so vakrar á at lita, sum smágenta hevd eg altíð hug at tekna við fingrunum í luftini eftir teimum, men tað mátti ein jú ikki... eg sigi innantanna nevni á teimum ymiskum mynstrunum ...bylgjan ... livstræið ... timaglasíð ...

Sjogurin er hin sami, sama tónalagið. »Jesu dýrabara navn« skal syngjast sum í Funnings kirkju!

Eg skeiti framvegis út gjøgnum vindeyguni yvir í Húsabein, í Húsafjør, sum eftir mínum tykki er vakrasta fjørin, eg kenni, yvir á kirkjugarðin, leiðini eru so mong nú, eitt heilt ættarlið er farið, síðani eg var barn, har liggur slekt mín, forfedrar mínir, ja, so mong, sum eg var góð við. Suðið frá Stóra er enn sum eitt náttúrunnar urguspæl uttan steðg. Ein pinkulitil fossur rennur enn uttan fyrri kirkjugarðin, ein rundur, hvitur steinur liggur í honum, hvussu mong ár hevur hann ligið her? Hinvegin sært tú yvir á neystatekjurnar og longur út í Lið, tú sær Tyril, Múlan og Nes-

tindar.

Nú kann tað ljóða, sum um eg siti burtur í øðrum heimi, ja, kanska ... at koma í Funnings kirkju er fyrri meg eitt prógv um, at hóast tíðirnar eru so nógv broyttar, og eg sjálf kanska við, so er tó okkurt, sum er varandi, og hetta, at vit kenna okkurt aftur, sum vit upplivdu í barnárunum, og sum vit hava gjørt til ein lut av okkum sjálvum, er so týðningarmikið fyrri sálárliv okkara.

Nú ringir klokkan út — tey niggju biðislagini ljóða so hvøll, tað rungar eftir í málminum, til eftirljóðið doyrt út spakuliga ...

Fyrr var kirkjan lott at fáa eyga á allastaðni í bygðini og í bønnum, nú er tað, eins og er hon kropin saman niðri við sjóvarmálan, tí fleiri stór hús eru

komin í bygðina, tó hetta er bert at gleðast um, tí annars doyrt bygðin út, og tað má ikki ske.

Kirkjan er framvegis eitt prýði fyrri Funning, hon er tað, ið ferðafólk koma at hyggja at. Eisini tí má alt bygðarfólkið hjúkla um hana, vera góð við hana, men fyrst og fremst brúka hana, so hon ikki bert verður ein forngripur, men yvirlivir eins, og tað fedrar okkara søu hana sum: Guds hús.

Við yrkingini Kirkjan við áanna, sum pápi min Óli Dahl, ættaður úr Funningi, yrkti fyrri fleiri árum síðani, sendi eg kvøðu til Funnings kirkju og bygðarfólkið har.

Tóra Dahl Sandberg

Kirkjan við áanna

Stendur so eina við áanna
tjørubrádd, takt við flagi
og lýður á suðið, sum ber tær bød.
— gleðis- og sorgarkvæði —

Stendur so eina við áanna,
sum fødd út úr fjallanna veldi
Bøðar sælu og frið um hann,
sum var merktur av kærleikans eldi.

Vit lærdu at æra teg,
tá vit tráddu tína gátt,
Tú gjørdi, at vit kundu kenna,
at her var til loftar hátt.

Tý yvir tær var himin,
og í tær var náð!
Fedrar og vit fingur føðslu,
og sælur er hvør, tá
hann fer um deyðavánna
at hava ognad sær teg
— kirkjuna við áanna.